

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

OZORA KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVÉHEZ

Készítette:

Baloghné Gaál Zsófia
okleveles környezetmérnök
környezetvédelmi szakértő
17-00675

2020. március 10.

Tartalomjegyzék

1. A KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS KIDOLGOZÁSI FOLYAMATÁNAK ISMERTETÉSE.....	3
1.1. Előzmények.....	3
1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása	3
1.3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv alakulására	4
1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása;.....	4
1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai ..	4
2. A TERV KIDOLGOZÁSÁKOR VIZSGÁLT VÁLTOZATOK RÖVID ISMERTETÉSE.....	4
2.1. A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése, kiemelve a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos részeket.....	4
2.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal.....	6
3. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖRNYEZETI HATÁSAINAK, KÖVETKEZMÉNYEINEK FELTÁRÁSA	7
3.1. A terv céljainak összevetése a terv szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitzűzött környezet- és természetvédelmi célokkal, szabályokkal.....	7
3.1.1. Országos övezetek általi érintettség.....	7
3.1.2. Országos programokhoz való illeszkedés.....	8
3.1.3. A térségi programokkal való kapcsolatok.....	11
3.2. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése;... 11	
3.2.1. A terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol.....	11
3.2.2. Az emberek egészségi állapotára, életminőségére, társadalmi, gazdasági helyzetére gyakorolt hatások ..	26
3.2.3. A környezeti állapot egyéb jellemzőinek értékelése (eltartóképesség, terhelhetőség).....	26
3.2.4. A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása.....	26
3.3. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása	28
3.3.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidézését jelentik.....	28
3.3.2. Olyan társadalmi, gazdasági folyamatokat váltanak ki, vagy ösztönöznek, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak.....	28
3.4. A terv megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése	28
4. A TERV MEGVALÓSÍTÁSA KÖVETKEZTÉBEN VÁRHATÓAN FELLÉPŐ KÖRNYEZETRE KÁROS HATÁSOK ELKERÜLÉSÉRE, CSÖKKENTÉSÉRE VAGY ELLENTÉTELEZÉSÉRE, MONITORINGOZÁSÁRA VONATKOZÓ JAVASLATOK	29
5. KÖZÉRTHETŐ ÖSSZEFOGLALÓ	29

1. A környezeti értékelés kidolgozási folyamatának ismertetése

1.1. Előzmények

Ozora jelenleg hatályos Településszerkezeti terve még 2005-ben készült (elfogadva 50/2005. (XI. 16.) számú határozattal). Ozora Község Önkormányzatának Képviselő-testülete 2018-ban döntött a településrendezési eszközeinek felülvizsgálatáról. A felülvizsgálat célja a jelenleg érvényben lévő – mára már elavult – tervek aktualizálása a megváltozott gazdasági-, társadalmi-, és területi igények figyelembevételével. A településszerkezeti terv, a helyi építési szabályzat és szabályozási terv felülvizsgálata során az elmúlt időszakban összegyűjtött módosítási igények, településfejlesztési elképzelések beépítése, a megvalósult városépítészeti elemek felvezetése és a jogszabályi változások követése az elsődleges cél.

Jelen dokumentum Ozora településrendezési eszközei felülvizsgálatának környezeti vizsgálatának megállapításait ismertető környezeti értékelés. A környezeti vizsgálat lefolytatásának eljárásrendjét és a környezeti értékelés elkészítésének tartalmi követelményeit az egyes tervek, ill. programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet (a továbbiakban KÉ rendelet) tartalmazza. A KÉ rendelet 1. § (3) a) pontja értelmében a település egészére készülő szabályozási terv és helyi építési szabályzat készítése esetén környezeti vizsgálat lefolytatása és környezeti értékelés készítendő.

A koncepció felülvizsgálatát megelőzően készült Megalapozó vizsgálat a környezeti elemek állapotát, a környezeti hatótényezőket részletesen feltárta. A Településfejlesztési koncepció készítésével párhuzamosan megindult a településrendezési eszközök teljes közigazgatási területre vonatkozó felülvizsgálata.

1.2. A tervezési folyamat más részeihez való kapcsolódása

A környezeti értékelés a településrendezési terv elkészítésének folyamatában alapját képezi a terv által kitűzött célok, fejlesztési elképzelések, intézkedési javaslatok meghatározásának. A környezeti értékeléshez szükséges adatok beszerzése, a településrendezési terv elkészítéséhez kapcsolódó adatok begyűjtésével párhuzamosan történt.

A településrendezés célja, hogy az érintett lakosság lakás, munkahelyi és egyéb települési ellátási szükségletei optimálisan a települési és a természeti környezet jó állapota, valamint az egészséges környezet biztosításával legyen kielégítve. A településrendezés kapcsán a településszerkezetet, a terület-felhasználás rendjét, a közlekedési hálózatot és a közmű infrastruktúrát a jövőre is gondolva úgy kell alakítani, hogy az egészséges élethez szükséges környezeti elemek jó minőségben, távlatosan is rendelkezésre álljanak, a nem megújuló környezeti elemek igénybe vétele a takarékos használat eredményeként csökkenjen, a megújuló energiaforrások alkalmazása, a hulladékok csökkenése, újrahasznosítása, a környezettudatos élet általános gyakorlattá váljon.

Jelen környezeti vizsgálat és értékelés Ozora Településszerkezeti tervének, Szabályozási tervének és helyi építési szabályzatának felülvizsgálata megvalósulása során várható környezeti következményeket hivatott feltárni és a terveket ennek alapján értékelni a környezeti szempontoknak a döntéshozási folyamat minél korábbi fázisában történő integrálása és a környezetvédelmi szempontból előreláthatóan káros hatásokkal járó folyamatok kiszűrése érdekében. Az értékelés célja, hogy a tervbe szükség esetén olyan további intézkedések, feltételek kerüljenek beépítésre, melyek a környezeti elemek védelmét, a környezet károsodásának elkerülését biztosítják

1.3. A környezeti értékelés készítése során tett javaslatok hatása a terv alakulására

A környezeti értékelés során olyan információ, állapotjellemző nem merült fel, amely a jogszabályi előírásokon túlmenően jelentősen befolyásolta volna a településrendezési terv alakítását.

1.4. A környezet védelméért felelős szervek és az érintett nyilvánosság bevonása, az általuk adott véleményeknek, szempontoknak a környezeti értékelés készítése során történő figyelembevétele, az indokok összefoglalása;

A környezeti értékelés során felvettük a kapcsolatot a település Polgármesteri Hivatalával. A hivatal készséggel tájékoztatott a felmerült kérdésekkel kapcsolatban, illetve rendelkezésünkre bocsátotta a birtokukban lévő, a tervezés szempontjából fontos dokumentumokat. Az általános kapcsolatfelvételt követően település-specifikus adatgyűjtés következett. Az Önkormányzat mellett információszerzés céljából felvettük a kapcsolatot az érintett hatóságokkal is.

1.5. A környezeti értékelés készítéséhez felhasznált adatok forrása, az alkalmazott módszer korlátai

A környezeti értékelés során csak a szakirodalomban megtalálható, publikált térképeken, tanulmányokban, jogszabályokban megjelölt, ill. az önkormányzat, a hatóságok és a különböző szolgáltató szervezetek által szolgáltatott adatokat használtuk fel, mivel ezek a tervezési terület adottságait figyelembe véve elégséges információval szolgáltak a tervnek megfelelő mélységű értékelés elkészítéséhez.

2. A terv kidolgozásakor vizsgált változatok rövid ismertetése

2.1. A terv céljainak, tartalmának összefoglaló ismertetése, kiemelve a környezeti értékelés készítése szempontjából fontos részeket

Ozora településrendezési eszközei felülvizsgálatának célja egyrészt, hogy az elmúlt időszakok jogszabályi változásaival összhangba kerüljenek a község településrendezési eszközei, másrészt egyes településrészekre vonatkozóan módosult településfejlesztési elképzelések térbeli-fizikai kereteinek megteremtése.

A terv a beépítés feltételeinek, építési követelményeknek, jogoknak és kötelezettségeknek a megállapítására hivatott, a környezeti ártalmak legkisebbre való csökkentése, a település megőrzésre érdemes, értékes építészeti és természeti arculatának védelme mellett.

Ozora településrendezési eszközeinek módosítása környezetvédelmi vizsgálatának a fő célja — a tervezési folyamat szerves részeként — az elgondolások és a tervjavaslatok alternatívái környezeti hatásainak módszeres elemzése annak érdekében, hogy a terület fejlesztése minél kevésbé terhelje környezetét. A terv készítése során így figyelembevételekre került, hogy a településen, különösen a tervezett fejlesztési területeken megvalósításra kerülő létesítmények és azok funkciói, valamint az infrastruktúra kialakítása, fejlesztése révén a környezethasználat úgy legyen szervezhető és végezhető, hogy – a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő; – megelőzhető legyen a környezetszennyezés; – kizárja a környezetkárosítást, – kulturált környezetű létesítmények jelenjenek meg a tájban. A településszerkezeti és szabályozási terv kialakításakor a környezetvédelem területén

elsődleges cél, hogy a hazai környezetvédelmi jogszabályoknak és az EU elvárásoknak is megfelelő terv készüljön a Településfejlesztési koncepcióban elhatározott fejlesztési szándékok szerint.

A településrendezés célja a települések terület-felhasználásának és infrastruktúra-hálózatának kialakítása, az építés helyi rendjének szabályozása, a környezet természeti, táji és épített értékeinek fejlesztése és védelme.

A felülvizsgálat elsődleges célja a jogszabályi változások követése, továbbá az elmúlt időszakban összegyűjtött módosítási igények, településfejlesztési elképzelések beépítése, a megvalósult városépítészeti elemek felvezetése. A korábbi tervhez képest jelentősebb módosítások a következők:

A közlekedési elemek változása

A települést átszelő 6407. sz. országos mellékút új nyomvonalra helyezése javasolt a belterülettől déli irányban a település teljes belterületének az átmenő forgalomtól és környezeti ártalmaktól való mentesülése érdekében. A tervezett elkerülő út már a korábbi tervben is szerepelt, de az eltelt másfél évtizedben a megvalósításig nem jutott el.

A területfelhasználási elemek változása

1. A nem vegyes, gazdasági vagy különleges területbe sorolt belterületi ingatlanok mind falusias lakóterület övezeti besorolást kaptak, a lakóterületek bővítése, új lakóterületek kijelölése nem tervezett. A belterület egyes, nem lakás céljára használt periférikus fekvésű ingatlanai kertes mezőgazdasági terület besorolást kaptak.

2. A településközponti területek lehatárolása a korábbi településrendezési tervvel összhangban történt. Egyedüli változásként a Hunyadi utcai idősök gondozási központja került átsorolásra településközpont területbe.

3. A gazdasági területek lehatárolása a korábbi településrendezési tervvel összhangban történt. A meglévő ipari gazdasági területek közül a terményszárító környékén merült fel bővítési igény.

Az Árpád utca déli végén fekvő 1442-1449 hrsz-ú, és az Enyingi utca északi végén lévő 1854 hrsz-ú ingatlan kereskedelmi szolgáltató terület besorolást kapott.

4. A különleges területeket érintő változtatások:

- A korábban ipari gazdasági övezetbe sorolt mezőgazdasági majorok területe az OTÉK változása miatt különleges mezőgazdasági üzemi területbe került átsorolásra.
- A Mártírok útja végén lévő horgász-üdülőterület (Ozorádó) különleges idegenforgalmi terület besorolást kapott.

5. Az erdőterületek lehatárolása és besorolása az erdészeti hatóság hivatalos adatszolgáltatása alapján történt.

6. A külterületi szántó és gyepterületek általános mezőgazdasági terület besorolást kaptak, lényegében a korábbi rendezési tervvel összhangban. A belterület nem lakás célra használt részei valamint Döbrönte szőlőhegy területe kertes mezőgazdasági területbe került átsorolásra, e javaslatot már a korábbi rendezési terv is tartalmazta.

7. A község területén található nádas, mocsár és vízállás területek az OTÉK változása miatt természetközeli területbe kerültek.

8. A zöldterületek a korábbi rendezési tervhez képest kibővültek az Árpád utca – Kossuth utca – Vas Gereben utca sarkán létesített játszótér és a vár északi oldalán kialakított fűszerkert területével.

A Csapó utca déli végén korábban tervezett, nem önkormányzati tulajdonú ingatlanokról a zöldterületi besorolás törlésre került.

2.2. A terv összefüggése más releváns tervekkel, illetve programokkal

Településrendezési tervek esetében a területrendezési tervek egyes övezeti tervlapjai és térszerkezeti tervei környezeti célkitűzéseket megfogalmazó terveknek tekintendők. Ozora településrendezési eszközeinek így összhangban kell lenniük

- az Országos Területrendezési Tervvel (MATrT) (2018. évi CXXXIX. tv.), és
- Tolna Megyei Területrendezési Tervével (TMTrT, (45/2016. (IX.23.) m.ök. rendelettel módosított 1/2005. (II. 21.) m.ök. rendelet)

A felsorolt területrendezési tervekkel való összhang igazolását Ozora Településszerkezeti tervet elfogadó határozat-tervezet melléklete, a „Területrendezési tervekkel való összhang igazolása” melléklet részletesen tárgyalja. A környezeti értékelés során a releváns helyi, térségi és országos környezetpolitikai célokat megfogalmazó területfejlesztési dokumentumokkal, környezetvédelmi programokkal való egyezés ellenőrzése is szükséges. Ozora településrendezési eszközeit a következőkben az alábbi dokumentumokban megfogalmazott célokkal vetettük össze:

- IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP) (2015-2020)
- Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia (NFFS) (2013)
- Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS2) (2014-2025 kitekintéssel 2050-re)
- Nemzeti Vidékstratégia (NVS) (2012-2020)
- Kvassay Jenő Terv - Nemzeti Vízstratégia
- Nemzeti Erdőstratégia (2016-2030)
- Tolna Megye Környezetvédelmi Programja
- Tolna Megye Területfejlesztési Konceptiója
- Tolna Megye Integrált Területi Programja (TIP) 2014-2020.
- Tolna Megyei Klímastratégia

3. A terv megvalósítása környezeti hatásainak, következményeinek feltárása

3.1. A terv céljainak összevetése a terv szempontjából releváns nemzetközi, közösségi, országos vagy helyi szinten kitűzött környezet- és természetvédelmi célokkal, szabályokkal

3.1.1. Országos övezetek általi érintettség

A településrendezési eszközök felülvizsgálatánál a területi terveknek való megfelelés vizsgálatra került. Az Országos Területrendezési Terv az ország szerkezeti tervét, valamint az országos térségi övezeteket és az ezekre vonatkozó szabályokat foglalja magában. Az országos övezetek közül Ozora község területének érintettsége a következő:

1. Ökológiai hálózat övezete:

Az ökológiai hálózat magterületének övezete a közigazgatási terület déli részén fordul elő. Az ökológiai hálózat ökológiai folyosójának övezete a Sió és a Névtelen-patak völgyében, a Döbrönte-erdőnél, valamint a Halomi-tó környékén fordul elő. Az ökológiai hálózat magterületének és pufferterületének övezete a község területén nem fordul elő.

2. Kiváló termőhelyi adottságú szántóterület övezete:

A határszéleken kis területen található.

3. Jó termőhelyi adottságú szántóterület övezete:

A község nyugati részén fordul elő.

4. Erdők övezete:

A település területe nagyobb foltokban érintett.

5. Tájképvédelmi terület övezete:

A község belterülete és annak tágabb környezete érintett.

6. Világörökségi és világörökségi várományos terület övezete:

A község területét nem érinti.

7. Vízminőség-védelmi terület övezete:

A község területét nem érinti.

8. Nagyvízi meder és a területének övezete:

A Sió-csatorna medre nagyvízi meder.

9. VTT-tározók övezete:

A település területét nem érinti.

10. Honvédelmi és katonai célú terület övezete:

A település területét nem érinti.

3.1.2. Országos programokhoz való illeszkedés

A IV. Nemzeti Környezetvédelmi Program céljaihoz való illeszkedés

A 27/2015. (VI. 17.) OGY határozattal elfogadott 2015-2020. közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program (NKP-IV.) több alapelvet határoz meg, amelyeket a környezeti tervezés, környezethasználat során érvényesíteni kell minden szinten, így a településrendezési terv készítése során is. A Program átfogó célkitűzése, hogy hozzájáruljon a fenntartható fejlődés környezeti feltételeinek biztosításához.

A NKP stratégiai céljaihoz való illeszkedés vizsgálata:

1. Az életminőség és az emberi egészség környezeti feltételeinek javítása: Ezek közé tartozik a környezet-egészségügyi feltételek javítása, a magas színvonalú környezeti infrastruktúra, valamint a település, a lakóhely épített és természeti elemeinek megfelelő aránya, minősége és összhangja. Ozora település zöldfelületi ellátottsága a külterületi adottságoknak, valamint a lakóterületek nagy kertjeinek köszönhetően megfelelő. A tervezett módosítások nem okoznak a környezeti feltételekben változást.

2. Természeti értékek és erőforrások védelme, fenntartható használata: Ozora területét országos jelentőségű természetvédelmi terület nem érinti, továbbá az ökológiai hálózat magterülete és puffterülete a településen nem található. A Sió melletti területek és a Döbrönte erdő az ökológiai folyosó részei. A besorolásuk biztosítja a területek védelmét.

3. Természeti erőforrásaink és értékeink megőrzése: A természeti erőforrásokkal való takarékos gazdálkodás kialakítása, a környezetszennyezés megelőzésére, a terhelhetőség/megújuló képesség figyelembevételére épülő fenntartható használat megvalósítása. Kiemelt figyelmet kell fordítani a társadalmi-gazdasági fejlődés és a környezetterhelés szétválására, azaz, hogy a lakosság növekvő jóléte csökkenő környezetterhelés mellett legyen biztosítható.

4. Az erőforrás-takarékosság és a –hatékonyság javítása, a gazdaság zöldítése: A fenntartható termelés forrástakarékos (beleértve az anyag-, a víz-, a terület-, a termőföld- és energiahasználatot, az újrahaználhatóság és a tartósság tervezését, az anyagciklusok körfolyamattá zárását); csökkenti a környezetre gyakorolt káros hatásokat (kibocsátások és hulladékok minimalizálása, a megújuló erőforrások fenntartható mértékű használata); növeli a termékek és szolgáltatások értékét a fogyasztók számára.

Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia (NFFS)

A 18/2013. (III. 28.) OGY határozattal elfogadott Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégia valamennyi társadalmi, gazdasági és környezeti területre egy pozitív, fenntartható, társadalmisítható jövőképek megfelelő eszközrendszerrel és reformkerettel vázol fel. A nemzet fenntarthatósági politikájának átfogó célja a folytonosan változó társadalmi-humán-gazdasági-természeti külső környezethez való alkalmazkodóképesség feltételeinek biztosítása, az ahhoz szükséges kulturális adaptáció minőségi javítása. A fenntartható fejlődés keretstratégiája szerint a környezeti eltartó-képességet, mint a gazdálkodás korlátját kell érvényesíteni.

A NFFS stratégiai céljaihoz való illeszkedés vizsgálata:

1. A fajgazdagság fenntartása, a táj és a természeti értékek megőrzése: Ozora területén különleges védelemre szoruló természeti terület nincs. Az ökológiai folyosó területeinek

védelme biztosított, a területeken belül nem került kijelölésre beépítésre szánt terület. A célok teljesülését biztosítja a településrendezési terv.

2. A talaj termőképességének fenntartása: A felülvizsgálat során a termőföld mennyiségi védelme érvényesült; kizárólag az Enyingi utca északi végén lévő 1854 hrsz-ú belterületi ingatlan átsorolása érinthet termőföldet. A terület gazdasági övezetbe került besorolásra, jelenleg mezőgazdasági művelés alatt áll.

3. Az emberi egészséget és életminőséget veszélyeztető kibocsátásokat korlátok között kell tartani, azokat megfelelően szabályozni szükséges: A településen nem tervezett olyan funkció, amely jelentős légszennyeződést okozna.

4. Ésszerű, beosztó gazdálkodás az ásványkincsekkel és az energiahordozókkal: A településen nem található bányatelek.

Második Nemzeti Éghajlatváltozási Stratégia (NÉS2) céljaihoz való illeszkedés

A NÉS2 a 2008-2025 időszakra határozza meg Magyarország középtávú klímapolitikáját.

Három fő cselekvési irányt határoz meg:

1. Az energiafelhasználás, ill. az éghajlatváltozásért felelős gázok kibocsátásának csökkentése, növekedésük megelőzése: A településen kiépült a gázhálózat. A terv szorgalmazza a megújuló energiaforrások használatát a hagyományos fűtési módokkal szemben.

2. Az éghajlatváltozás hatásai elleni védekezés, a következményekhez való alkalmazkodás: Ozora - természeti adottságaiból fakadóan - az éghajlatváltozás leginkább a szélsőséges időjárási jelenségek, elsősorban a hirtelen lezúduló csapadékok intenzitásának erősödésében és gyakoriságának növekedésében érzékelhető. A heves esőzések, extrém természeti jelenségek által okozott károkat nem tudnak sem az ingatlan tulajdonosok, sem az intézmények, sem az Önkormányzat teljes mértékben felkészülni.

Számtalan esetben megtörtént, hogy az egész évben szinte száraz vízelvezető árokban, vagy kis vízfolyásban, egy hirtelen kialakult villámárvíz következtében olyan mennyiségű víz próbál elfolyni, amelynek az elvezetésére az nem képes. Így alakulnak ki a helyi vízkárok, amelyek utak, vízelvezetők, ingatlanok károsodását, pincék, garázsok elöntését jelentik. Ráadásul a klímamodellek szerint az extrém időjárási események, heves viharkárok gyakoriságának további növekedése várható a térségben. A terv tartalmaz célokat a vízkár-megelőző intézkedések belvízveszély elhárítására, csapadékvíz elvezetésre vonatkozóan.

Az éghajlatváltozással összefüggő hatásokhoz való alkalmazkodást nagyban nehezíti a település társadalmi-gazdasági helyzete. Az előregedő népesség, különösen az egyedülálló idősök fokozottan ki vannak téve a környezeti hatásoknak. A klímaváltozás kedvezőtlen hatásait csökkentő helyi alkalmazkodási stratégiák meghatározását (zöldterület fejlesztési program, helyi termék előállítás és fogyasztás elősegítése, házi komposztálás és csapadékvíz gyűjtés lehetőségének biztosítása, talajvédő fölművelési módszerek népszerűsítése) a településfejlesztési koncepcióval összhangban támogatja a terv.

3. Az éghajlatváltozás társadalmi tudatosítása, a klímatudatosság erősítése: A társadalmi tudatosság erősítése nem településfejlesztési feladat.

Nemzeti Vidékstratégia (NVS) céljaihoz való illeszkedés

A Nemzeti Vidékstratégia (a továbbiakban NVS) az eddigi elkülönült, egymással gyakran szemben álló ágazati szemlélet helyett a szakterületek közötti kapcsolatrendszerre építve közös stratégiai kereteket kíván biztosítani. Az NVS átfogó célkitűzése a vidéki térségeink népességeltartó és népességmegtartó képességének javítása. Az átfogó célkitűzés elérése érdekében az NVS az alábbi öt stratégiai célt tűzi ki:

1. Tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése: Természetvédelmi oltalom alatt álló területek (különösen a védett természeti területek, Natura 2000 területek, ex lege védett területek) a településen nem találhatóak. Az ökológiai folyosó területei, valamint az egyéb természet-közeli állapotú területek megőrzésének és fenntartásának jogi, közigazgatási és pénzügyi eszközökkel történő támogatása biztosított.

2. Sokszínű és életképes agrártermelés: A felülvizsgálat során termőföld mennyiségi védelme érvényesült.

3. Élelmezési és élelmiszerbiztonság: A felülvizsgálat során termőföld mennyiségi védelme érvényesült.

4. A vidéki gazdaság léalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése: A helyi gazdaságfejlesztés számára a településrendezési eszközök tartalmaznak gazdasági, kereskedelmi, szolgáltató területeket, melyeket már a korábbi településrendezési eszközök is tartalmaztak, továbbá a Hunyadi utca elején (1744/12-13 hrsz.) és az Árpád utca végén lévő telephelyek (1449 hrsz.) kerültek kereskedelmi szolgáltató övezeti besorolásra.

5. A vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása: Ozora csatornázottsága nem megoldott. A településen tervezik a szennyvízcsatorna-hálózatát kiépíteni. A település belterületi csapadékvíz elvezetése többnyire nyílt árokrendszerrel történik, némely utcában azonban nincs semmilyen vízelvezető rendszer kiépítve. A Várhegy utca környékén az útburkolat vápás vízelvezetőként lett kialakítva. Ozora Településfejlesztési Konceptiójának átfogó fejlesztési céljai közt szerepel mind az élhető és az üzleti szereplők számára vonzó település kialakítása, mind a helyi közösségek megerősítése és öngondoskodó képességük javítása.

Kvassay Jenő Terv - Nemzeti Vízstratégia céljaihoz való illeszkedés

A vízpolitikai stratégia megalkotásának fő célja a vízgazdálkodás fejlesztési irányainak illetve erre épülő céljainak meghatározása Magyarország vízügyi adottságaira és a vízgazdálkodás szakmai-szervezeti hátterére építve. A KJT alapelve, hogy csak a társadalom által ténylegesen igényelt, de a fenntarthatóság követelményeinek megfelelő vízügyi beavatkozásokat szabad megtenni az elkövetkező években.

1. A víztetek állapotromlásának megakadályozása, állapotuk javítása: A település vízminőség-védelmi terület övezetével nem érintett. A település csatornázatlan, a szennyvízhálózat kiépítése célja a tervnek. Továbbá a Településfejlesztési Konceptióban feladatként jelenik meg a szakszerűtlenül megépített, bizonytalan szigetelésű szikkasztók, szennyvíztárolók megszüntetése.

A település belterületi csapadékvíz elvezetése többnyire nyílt árokrendszerrel történik, némely utcában azonban nincs semmilyen vízelvezető rendszer kiépítve. A belterület nagy részéről a Cinca patak gyűjti össze a csapadékvizeket és vezeti el a Sióba. A Mártírok és Hunyadi utca környékéről, valamint a Tóti községrészből közvetlenül a Sióba vezetnek az árkok.

3.1.3. A térségi programokkal való kapcsolatok

A felsorolt területrendezési tervekkel való összhang igazolását Ozora Településszerkezeti tervet elfogadó határozat-tervezet melléklete, a „Területrendezési tervekkel való összhang igazolása” melléklet részletesen tárgyalja.

3.2. A jelenlegi környezeti helyzet releváns, a tervvel összefüggésben lévő elemeinek ismertetése;

3.2.1. A terület azon környezeti jellemzőinek azonosítása, amelyeket a terv megvalósítása valószínűleg jelentősen befolyásol

Felszíni vizek védelme

A belterület nagy részéről a Cinca patak gyűjti össze a csapadékvizeket és vezeti el a Sióba. Ozora közigazgatási területének északi részét érinti a Sió- csatorna, melybe közvetlenül vezetnek az árkok a Mártírok és Hunyadi utca környékéről, valamint a Tóti községrészből. A felszíni vizeket potenciálisan a mezőgazdasági tevékenységen kívül szennyezés nem veszélyezteti.

A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság Balatoni Vízügyi Kirendeltség adatszolgáltatása szerint a település területe a Duna részvízgyűjtőn, közigazgatási területének É-i része a belterülettel az 1-11 Sió, a külterület D-i része 1-12 Kapos vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységen foglal helyet. A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság adatszolgáltatása szerint Ozora Sió-völgyi része érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területen fekszik.

A felszíni és felszín alatti vizek minőségét több tényező is veszélyezteti a településen: a település csatornázatlansága nyomán a háztartásokban keletkező szennyvizek talajba történő szikkasztása; a főútról bemosódó szennyezőanyagok és a sózás, a mezőgazdaságban használatos kemikáliák, az állattartásból eredő trágya.

A települési szennyvíztisztítás szempontjából érzékeny felszíni vizek és vízgyűjtőterületük kijelöléséről szóló 240/2000. (XII. 23.) Korm. rendelet 2. számú melléklete szerint Ozora nem tartozik az érzékeny felszíni vizek vízgyűjtő területét kijelölő települések közé. A felszíni vizek mentén meghatározott vízgazdálkodási területen belül a területhasználatot és az építést a vízvédelem érdekeinek kell alárendelni. A tisztítatlan szennyvizek élővízfolyásba történő jutásának esélyét csökkenteni szükséges a település szennyvízhálózatának kiépítésével, illetve a meglévő háztartási szennyvízoknak vízzáróságának és az elszállítás szakszerűségének ellenőrzésével.

A felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet célja a felszíni vizek minőségének megóvása, fenntartása és javítása, a vízi és vízközei, továbbá a felszíni víztől közvetlenül függő szárazföldi élőhelyek és élő szervezetek fennmaradásához szükséges feltételek biztosítása, a vízhasználatok biztonsága, az emberi egészség-, és a környezeti állapot megőrzése érdekében a szennyezések megelőzése és csökkentése. A Korm. Rendelet 25.§-a kimondja, hogy szennyvízkibocsátással, közcsatornába vezetéssel kapcsolatos környezetvédelmi követelményeket a kibocsátó számára külön jogszabály szerinti engedélyben, - illetve azok hatálya alá nem tartozó külön jogszabály szerinti tevékenység esetén a felügyelőség által kiadott külön engedélyben - kell meghatározni.

A kibocsátási követelményeket:

- a) környezeti hatásvizsgálat hatálya alá tartozó kötelezett tevékenységek esetén környezetvédelmi engedélyben,
- b) a Kormány által külön rendeletben meghatározott egyes létesítmények tekintetében, egységes környezethasználati engedélyben,
- c) környezetvédelmi-felülvizsgálat elvégzése esetén a környezetvédelmi működési engedélyben kell meghatározni.

A kormányrendelettel összhangban az egyes befogadókba vezethető szennyező és mérgező anyagokra vonatkozó határértékeket a vízszennyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet írja elő. E rendelet 2. számú melléklete szerint a vizsgálati terület a 4. általánosan védett befogadók területi kategóriájába tartozik. Ezáltal a településen a 4. kategóriára vonatkozó határértékek az irányadók közvetlenül a befogadóba történő bevezetés esetén. Az egyes technológiákra vonatkozó határértékeket ugyanezen rendelet 1. sz. melléklete tartalmazza.

Felszín alatti vizek védelme

A környezet vízvédelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény, a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény, valamint a termőföldről szóló 1994. évi LV. törvény egyaránt meghatároz általános következményeket a vizek és a föld védelme érdekében.

A felszín alatti vizek minőségét érintő tevékenységekkel összefüggő egyes feladatokról szól a 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet, melynek célja: a felszín alatti vizek jó állapotának biztosításával és annak fenntartásával, szennyezésének fokozatos csökkentésével és megelőzésével, hasznosítható készleteinek hosszú távú védelmére alapozott fenntartható vízhasználattal, a földtani közeg kármentesítésével összefüggő feladatok, jogok és kötelezettségek megállapítása. A rendelet hatálya - a magánszemélyek háztartási igényeit meg nem haladó tevékenységek, és az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény hatálya alá tartozó anyagok és tevékenységek kivételével - kiterjed a felszín alatti vízre és a földtani közegre, és a szennyező anyagra; a felszín alatti vizek és a földtani közeg állapotát érintő tevékenységekre.

A felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 2. számú melléklete tartalmazza a felszín alatti víz állapota szempontjából érzékeny területek besorolásának feltételrendszerét, a besorolásokat pedig a 27/2004. (XII. 25.) KvVM rendelet tartalmazza, mely szerint Ozora község közigazgatási területe az érzékeny területek körébe sorolható, viszont nem tartozik a kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi területek közé.

A 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendelet, amely a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről szól, meghatározza a felszín alatti vízbázisok esetében a belső, külső, valamint a hidrogeológiai védőidom és védőterületek meghatározásának, kijelölésének, kialakításának, és fenntartásának módját. Ozora területét nem érinti üzemelő, vagy távlati ivóvízbázis előzetesen lehatárolt, ill. hatósági határozatban kijelölt hidrogeológiai védőidom, védőövezet- és védőterület- rendszere. 2015-ben meghatározásra került a települést ellátó vízmű vízbázisának hidrogeológiai védőidoma, de mivel az 50 éves elérési idejű védőidomnak nincs felszíni metszete (nem ér ki a felszínig, vagyis a vízbázis nem sérülékeny), így az üzemeltető nem kérte a védőidom hatósági úton történő kijelölését.

A 219/2004. (VII.21.) kormányrendelet szerint alapvető célkitűzés, hogy legkésőbb a Kvt.-ben meghatározott időpontig el kell érni, hogy a felszín alatti víztestek állapota feleljen meg a jó állapot, azaz a jó mennyiségi és minőségi állapot követelményeinek. Ennek érdekében úgy kell eljárni, hogy a felszín alatti vizek, illetve víztestek esetében:

- azok állapota ne romoljon;
- a tevékenység következtében kialakult jelentős és tartósan kedvezőtlen irányú állapotváltozás megforduljon;
- a felszín alatti víztestek jó mennyiségi és minőségi állapotára vonatkozó követelmények a kockázatos helyzetű víztestek kivételével teljesüljenek;
- a kockázatos helyzetű víztestek állapota fokozatosan javuljon;
- a tartósan károsodott felszín alatti víz és a földtani közeg nyilvántartásba és ellenőrzés alá kerüljön, és állapota kármentesítéssel javuljon.

A vizek védelme érdekében nitrátérzékeny területek kerültek kijelölésre az alábbi szempontok szerint: - geológiai okok (karsztos területek) - felszíni vizek minőségének biztosítása - nagy létszámú állattartó telepek, valamint a hozzájuk tartozó trágyatárolók területe. A nitrátérzékeny területek fizikai blokkazonosítóit MEPAR szinten történő közzétételét a 43/2007. (VI. 1.) FVM rendelet melléklete tartalmazza. Ozora közigazgatási területe teljes egészében nitrátérzékeny terület. A vizek nitrátszennyezésének megelőzése, csökkentése érdekében követendő helyes mezőgazdasági gyakorlat szabályait az 59/2008. (IV. 29.) FVM rendelet tartalmazza. **A melléklet előírásai a településen kötelezően betartandók!**

Ha kiépül a csatorna-hálózat, a csatorna-hálózatra való rákötést szorgalmazni szükséges vízvédelmi (és talajvédelmi) szempontból. A szennyvizek szikkasztása átmenetileg sem engedélyezhető a közigazgatási területen.

Földvédelem

A föld védelme kiterjed a föld felszínére és a felszín alatti rétegeire, a talajra, a kőzetekre és az ásványokra, ezek természetes és átmeneti forrásaira és folyamataira. A védelemnek magába kell foglalnia a talaj termőképességének, víz- és levegőháztartásának védelmét is.

A Megyei Területrendezési Terv kiváló és jó termőhelyi adottságú szántóterületeket jelöl a közigazgatási terület egy részén. Kiváló termőhelyi adottságú szántók övezete a települést Pincehely határában és Felsőnyék és Fürged határában kis területekkel érinti. Jó termőhelyi adottságú szántók övezete a települést Felsőnyék és Fürged határában érinti. Ozorán a termőföldek jó minőségűek, ennek köszönhetően a külterület nagy része szántóföld.

A szántó területek nagy része a település belterületétől délnyugatra, kisebb része a Sió-part mentén található. A szántóföldi termesztés nagy egybefüggő táblákon folyik, kevés a mezővédő erdősáv. A szántóterületeken elsősorban takarmánynövényeket termesztnek, fő termények a búza, kukorica, napraforgó, repce.

A településen kertes, gyümölcsös és szőlőterületek csak kevés helyen található. A régi szőlőterületek mára nagyrészt eltűntek, felhagytak a művelésükkel. A hegyoldalakon erdő, bozótos található.

A helyenként meredek lefutású dombfelszíneken fokozottan lehet talajerózióval számolni. A talaj felső, termékeny rétegének megőrzése fontos feladat, ami talajkímélő művelési módszerek alkalmazásával oldható meg. A talajt az intenzív mezőgazdasági művelés során

használt vegyszerek, valamint a gazdasági területeken folytatott gépjárműjavítás során talajba kijutott kenőolajok, stb. szennyezik. A szennyvíz talajba való szikkasztása nemcsak a talajt, hanem a felszíni és felszín alatti vízkészleteket is szennyezi, amelynek következménye az élővizekben nitrogénfeldúsulás, eutrofizáció lehet. A talajerózió, a talaj kiszáradásának megelőzésére, és a termőréteg megóvása érdekében véderdősávok telepítése, mulcsozás, az elmaradt növényi részekkel való talajtakarás, gazdasági gyakorlat váltás, talajkímélő művelés javasolt.

A mezőgazdaság termelékenységének és a hozamnövelésnek további fokozása, illetve a termőhelyi adottságokhoz alkalmazkodó művelés érdekében a következő szempontokat kell figyelembe venni:

- A mezőgazdasági területrendezés keretében új mezővédő erdősávok létesítése, a mezőgazdasági növények szélvédelmének fokozására és a tájkép gazdagítására.
- A nagyüzemi művelés során az akadályt jelentő magányos fákat, cserjéket nagyrészt kivágták, ezek pótlására az üzemi utak, vízfolyások, táblahatárok mentén újakat kell ültetni. Ide sorolható a természetet szolgáló épületek, létesítmények környezetének, illetve töltések és rézsúk növényekkel való betelepítése is.
- A szántó területeken előtérbe kell helyezni a szerves trágya használatát a túlzott műtrágyázással szemben, amely a talajvíz és a felszíni vizek nitrátosodásához vezet.
- A talaj védelmét szolgálja a művelési módnak megfelelő vetésforgó kiválasztása, valamint a művelés előnyös irányának a meghatározása, amely csökkenti az erózióvesztést.
- A meredek domboldalakat célszerű erdősíteni, mert itt gazdaságos mezőgazdasági természet nem folytatható.
- A lakosságot ösztönözni kell a házi kertek művelésére és kertes, gyümölcsös, szőlős területek kijelölésével elősegíteni a helyben maradást.
- A természeti értékekben gazdag vidék lehetőséget ad az ökoturizmus és a vízi turizmus számára. Turista utak, kerékpár utak, pihenőhelyek, vadlesek kiépítésével még vonzóbbá tehető a település.

A talajvédelem érdekében a felszíni vízvezetést korrekt rendszer kiépítésével meg kell oldani. A lehullott és káros szennyező anyagoktól mentes csapadék „helyben tartását” a zöldfelületeken, illetve burkolatlan gyepek árkokban történő szikkasztással meg kell oldani. A település területén a településrendezés eszközeivel is segíteni kell a talaj- és vízszennyezés veszélyével járó kemikáliák (növényvédőszer, műtrágyák) használatának szabályozását, a közterületi és magán telkek gyom- és allergén növényektől mentesítésének kötelezettségét. Az ágazati jogszabályi előírások mellett, azokat kiegészítő előírások érvényesítésére helyi rendelet készítése javasolt.

A földtani közeg a természeti környezet és tájhasználat alapvető eleme, így kiemelt jelentőségű, hogy az antropogén hatásokkal szemben megfelelő védelmet biztosítsunk. Ezen célból környezetvédelmi vonatkozású engedély (egységes környezethasználati engedély, környezetvédelmi engedély, működési engedély) kizárólag a földtani közeg védelmének érvényesülése esetén adható. A földtani közeg elszennyeződésének megakadályozása érdekében kiemelt figyelmet fordítunk arra, hogy a beruházások megfelelő műszaki

védelemmel valósuljanak meg. A műszaki védelem kiépítését minden esetben ellenőrzöttten kell megvalósítani, annak megfelelőségét igazolni kell, a hatályos jogszabályok, szabványok figyelembe vételével.

A talaj és a vizek minőségét befolyásoló külső tényezők a vízellátás, a szennyvízelhelyezés, trágyakezelés és a csapadékvíz-elvezetés. A földtani közeg és a felszín alatti vizek állapotát érintő tevékenységek kivitelezése csak az elérhető legjobb technika illetve a leghatékonyabb megoldás alkalmazásával, ellenőrzött körülmények között történhet meg. Fokozott odafigyelés szükséges a szennyező anyag földtani közegbe történő közvetlen bevezetése (ugyanúgy, mint a felszín alatti vizekbe történő közvetlen bevezetéskor is), esetében, ami szintén engedélyköteles tevékenység.

A településrendezési eszközök által a legjelentősebb talajra és a termőföldre kifejtett hatás a területfoglalás. A településrendezési eszközök felülvizsgálata során termőterület igénybevételével járó, újonnan beépítésre szánt terület kijelölése egy helyen történt, kizárólag az Enyingi utca északi végén lévő 1854 hrsz-ú ingatlan átsorolása érinthet termőföldet. A terület gazdasági övezetbe került besorolásra, jelenleg mezőgazdasági művelés alatt áll.

A javasolt, területhasználatukban már korábban beépítésre szánt területként hasznosított területek egyike sem érint, sem az MATrT, sem a megyei terv övezeti tervlapján lehatárolt kiváló termőhelyi adottságú szántóterületet.

Levegőtisztaság-védelem

Ozoran a levegőminőséget meghatározó szennyezőanyagok egyik részét a közlekedés, míg másik részét a helyhez kötött források eredményezik. A közlekedési emissziókat a szén-monoxid, nitrogén-oxidok, korom és kén-dioxid szennyezőanyagok jellemzik. Ozorát a községen keresztülhaladó 6407 sz. Simontornya – Fürged – Iregszemcse, és a 6408 sz. Pincehely – Ozora országos mellékút kapcsolja be az ország közúti vérkeringésébe. Azonban a 6407. út Fürged - Nagyszokoly közti szakasza jelenleg még kiépítetlen, ugyanakkor Fürgedről Kecsegepuszta és Fornádpuszta érintésével egy keskeny, kiépített mezőgazdasági úton Tamásiba is el lehet jutni. Az utak forgalmi adatai a zajvédelmi fejezetben találhatóak.

A mellékutak belterületi szakasza mentén időnként – az időjárási és forgalmi helyzet függvényében – magas NO_x és CO koncentrációk fordulhatnak elő: a legrosszabb levegőminőségi állapot a szélcsendes nyári hőségnapokon alakul ki. A gépjárművek által felvert por jelentős szerepet játszik a porterhelés alakulásában is.

A település belső kiszolgáló úthálózata kialakult, kiépítettségük azonban nem minden esetben elégséges a burkolatot és a burkolatszélességet illetően. A kiszolgáló (lakó) utak, utcák némelyike a burkolat szélesség, illetve beépítési szélesség miatt csak egyirányú forgalom lebonyolítására alkalmas.

Fontos feladat a hiányosan kiépített belterületi útszakaszok stabilizálása, illetve a megromlott állapotú részek kijavítása, a földes utak szilárd burkolattal történő kiépítése. Porterhelésre számíthatunk a mezőgazdasági munkák idején, amikor a talajmunkák során jelentős mennyiségű por kerül a levegőbe, valamint megnövekszik a tehergépjármű-forgalom. A mezőgazdasági területek körül létesített mezővédő erdősávok, illetve egyéb, védelmi funkciót betöltő növényesávok sok helyen eltűntek, illetve hiányosak.

A településen az OKIR rendszer szerint egy légszennyező pontforrás található, a Hunyadi utcai terményszárító. A szárító közvetlen környezetében találhatóak lakóépületek, melyek

szállópor terhelése nagyobb lehet. Összességében a település jó levegőminőségű. Ennek a kedvező állapotnak a fenntartása érdekében a jövőben csak olyan új tevékenységeket célszerű támogatni, melyek a lakókörnyezetet minimális mértékben terhelik.

A mezőgazdaság légszennyezése a porterhelésen túl a terményszárítók és állattaltelepek üzemeléséből származhat. Bűzhatással járó állattartás a külterületen elszórtan van, ez azonban nincs zavaró hatással a lakóterületre.

A lakossági fűtés a vezetékes gáz illetve az egyedi fa- és vegyestüzelésű kazánok között oszlik meg, nagyobb részben a gázfűtés jellemző. A fűtés következtében elsősorban kén-dioxid és szilárd anyagok levegőbe történő kikerülésével számolhatunk.

A hagyományos tüzelőberendezéssel végzett háztartási tüzelés jelentékeny légszennyező hatásának fő oka a nem tökéletes égés, mivel az egységnyi tüzelőanyag mennyisége a tökéletlen égés következtében lényegesen több szén-monoxid- és koromkibocsátást okoz, mint ha azt jól szabályozható, korszerű nagyüzemi kazánokkal végeznék.

A fatüzelés viszonylag alacsony hőmérsékletű égéssel történik, így nitrogénoxid kibocsátást nem eredményez. Mivel a fa ként nem tartalmaz, elmarad a kén-dioxid kibocsátás is. Ezzel szemben jelentős a szilárd nem toxikus légszennyezőanyag (pernye) kibocsátás.

A jó szabályozási lehetőség következtében a gáztüzelés viszonylag kis mértékű szén-monoxid kibocsátást eredményez. Mivel a gáz kéntartalma jelentéktelen, gyakorlatilag kén-dioxid nem keletkezik. A magas égési hőmérséklet miatt nitrogén-oxid kibocsátással kell számolni, de szilárd szennyeződés gyakorlatilag nem keletkezik. Megállapítható, hogy a fatüzelés mellett a gáztüzelés okozza a legkisebb környezetszennyezést.

A település légszennyezettségi állapotáról mérési adatok nem állnak rendelkezésre. A kibocsátások vizsgálata alapján a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet alapján Ozora az „F” zónacsoportba sorolható, azaz azon területek közé tartozik, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

A hagyományos szén-, fa- esetleg olajtüzelésű fűtésből származó légszennyező anyagok-szén-monoxid és kén-dioxid, korom, pernye - mennyisége a jó levegő-minőséget lényegesen befolyásolhatja, ezért a fűtési időszakban a levegő minősége rosszabb, mint azon kívül.

A faluban jellemzően kialakult az a gyakorlat, hogy a lehullott faleveleket, elszáradt kerti növényeket égetéssel semmisítik meg. A levegő tisztasági mutatóinak megőrzésében jelentős előrelépést jelentene a lakosság komposztálási szokásainak változása.

A település levegő minőségében jelentős szerepet betöltő közterületi zöldfelületeket más területfelhasználás számára megszüntetni nem lehet. A jelentős környezeti zavaró hatással, így légszennyezéssel járó közúti közlekedéshez biztosított közúthálózatot a településszerkezeti tervnek megfelelően úgy kell fejleszteni, hogy a közúti forgalom a védendő lakóterületek környezetében a lehetséges legkisebb mértékű, csillapított jellegű legyen. Jelentős légszennyező anyag keletkezésével járó új gazdasági tevékenység számára gazdasági terület a település területén belül nem biztosítható.

A település levegőminőségi besorolása összességében kedvezőnek tekinthető. A levegő tisztaságának védelmét a 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet (továbbiakban: Rendelet) szabályozza részletesen, melynek 3. §-a alapján a levegővédelmi követelményeket az országos és regionális környezetvédelmi, illetve társadalmi, gazdasági programok, tervek, a területfejlesztési, terület- és településrendezési tervek, településfejlesztési koncepció

OZORA KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

kidolgozása során, valamint a helyi önkormányzatok környezetvédelmi programjaiban, a gazdálkodó szervezetek terveiben és a műszaki tervezésben érvényesíteni kell.

A község belterületén áthaladó 6407. számú mellékút és a belőle elágazó 6408. sz. mellékút átmenő forgalma nem számottevő.

Magyarország rövid- és középtávú közútfejlesztéséhez kapcsolódó infrastrukturális beruházások összehangolásáról és azok 2022-ig történő megvalósításáról szóló 1371/2016. (VII. 15.) és az azt módosító 1656/2017. (IX. 13.) Kormányhatározat szerint Ozora község területén 2022-ig országos hálózatot érintő közlekedés-fejlesztési beruházás nem tervezett.

Azonban a Tolna Megye Területrendezési Terve tartalmazza a 6407. Simontornya – Iregszemcse országos mellékút „térégi jelentőségű mellékút”-tá történő fejlesztését, Ozora belterületét délről elkerülő, továbbá Nagyszokolyt északról elkerülő új nyomvonalon. Az út kiépítésének várható időpontjáról nincs döntés.

A településrendezési terv szerint Ozora hálózati kapcsolatai éppen a község periférikus helyzete miatt jelentős fejlesztésre szorulnak, melyekre már a 2005. évi településrendezési terv is javaslatot tett. Ebből kifolyólag a terv további fejlesztési javaslatokat fogalmaz meg:

- Ozorát a vele szomszédos települések többségével csak kiépítetlen utak kötik össze. Ezeket kívánatos lenne országos mellékutakként kiépíteni, erre azonban kevés esély mutatkozik. Ezért javasolt ezen utakat a rendezési tervben legalább helyi gyűjtőutakként szerepeltetni. Ezáltal főként Székesfehérvár illetve a Balaton irányából jelentősen lerövidülne Ozora elérhetősége és a község elzártsága nagymértékben oldódna.
 - a) Ozora, Mártírok útja és Felsőnyék, Dózsa utca összekötése 7,5 km út kiépítésével; (a jelenlegi 43 km távolság 9 km-re rövidülne)
 - b) Ozora, Enyingi u. és Lajoskomárom, Külsősáripusztai út összekötése 5,7 km út építésével; (a jelenlegi 33 km távolság 11 km-re rövidülne) – az út építési engedély tervvel is rendelkezett.
 - c) Ozora, Tótipusztai és Mezőszilas, Tábor utca összekötése 7 km út kiépítésével; (a jelenlegi 18 km távolság 10 km-re rövidülne)
 - d) Ozora, Hunyadi u. vége és Tolnanémedi, Kendergyár összekötése 5,4 km út kiépítésével. (a jelenlegi 15 km távolság 8 km-re rövidülne)

Fent javasolt gyűjtőutak számára külterületen minimum 16 méteres szabályozási szélesség, belterületen pedig legalább a 8 méteres út-koronaszélesség, a vízelvezető árkok és a gyalogos járdák számára szükséges helyigény biztosítandó.

Az utak megvalósulásával a község lakott területein várhatóan megnövekedne a gépjárműforgalom, azonban ennek mértéke elviselhető. Az egyes utak engedélyezése során azok környezeti hatása a hatásvizsgálati eljárás során részletesen vizsgálandó.

A település belső úthálózatának fejlesztése is fontos a levegő védelme szempontjából. Még van néhány utca, amely burkolatlan, így a közlekedési eredetű porszennyezés jelentős. A település levegőminősége az utak rendezésével, a földutak burkolásával és faszorok telepítésével javítható.

Hulladékgazdálkodás, hulladékkezelés

Ozora községben a köztisztaságról, valamint a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos helyi közszolgáltatásról és annak kötelező igénybevételéről szóló 14/1999. (XII. 29.) számú rendelet rendelkezik a helyi hulladékgazdálkodás szabályairól. Az Önkormányzat kötelező helyi hulladékgazdálkodási közszolgáltatást szervez és tart fenn a települési hulladék rendszeres gyűjtésére, elszállítására, ártalmatlanítására és kezelésére. A szilárd kommunális hulladék begyűjtését és elszállítását a Vertikál Nonprofit Zrt. biztosítja hetente egy alkalommal.

Szelektív hulladékgyűjtés havonta 1 alkalommal, lomtalanítási akció évente egyszer van, és a közszolgáltatás keretében a zöldhulladék elszállítása is szervezett formában havi rendszerességgel működik. A legközelebbi hulladékudvar Tamásiban található.

A településen keletkezett hulladék összetétele rendkívül inhomogén, nagy szervesanyag tartalmú háztartási hulladék mellett tartalmazhat még vegyes kerti és veszélyes hulladékot (nővényvédő szerek göngyöleg, lejárt szavatosságú gyógyszer, használt elem stb.) is, ezért elhelyezését rendkívüli gondossággal kell megoldani. A szerves anyag tartalmú hulladékok mennyiségének csökkentésére a házi komposztálás javasolt.

A hulladékkezelés Ozorán jelentős környezeti konfliktusként jelenik meg. Ozora lakosságának nagy része használtaikk kereskedésből él meg. Az úgynevezett „lomisok” Ausztriából és Németországból hozzák termékeiket. A kínálati skálán szinte minden megtalálható: antik műtárgyak, háztartási gépek, konyhai eszközök, sporteszközök, lakberendezési cikkek, autóalkatrészek stb. A nagy mennyiségben behozott árucikkek jelentős konfliktust okoznak a kereskedők és a település többi lakói között, mivel az el nem adott portékák a falu vagy erdők szélén szétszórva jelennek meg. A lomizás egész évben működik, így a környezeti terhelés is folyamatosan jelen van. A feleslegessé vált árucikkek elszállítása, kezelése a kereskedők feladata lenne, ennek hiányában azonban ez az önkormányzatra hárul. A szűkös költségvetés miatt ez jelentős gondot okoz, így a keletkezett hulladék kezelése, elszállítása a mai napig nem megoldott.

Az ingatlanhasználó az ingatlanán keletkező vagy birtokába került települési hulladékot a környezet szennyezését megelőző, károsítását kizáró módon köteles gyűjteni. Háztartási hulladékot felhalmozni nem szabad, azt az ingatlanhasználók a szállítási napokon a Közszolgáltatónak kötelesek átadni. A településen törekedni kell arra, hogy minden ingatlanhasználó rendelkezzen közszolgáltató szerződéssel, megelőzve az illegális hulladéklerakásokat.

A fent nevezett „lomis” tevékenység hulladékgazdálkodási tevékenységnek minősül, ebből kifolyólag kizárólag hulladékgazdálkodási engedély birtokában végezhető. A 439/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet a hulladékgazdálkodási tevékenységek nyilvántartásba vételéről, valamint hatósági engedélyezéséről értelmében a tevékenységet végző lakosokat nyilvántartásba kell venni. Az engedély nélkül folytatott hulladékgazdálkodási tevékenységet a Tolna Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály felé kell bejelenteni.

A termelő üzemeknél keletkező hulladékok telephelyen belüli gyűjtéséről, nyilvántartásáról, és elszállítatásáról a hulladékkal kapcsolatos nyilvántartási és adatszolgáltatási kötelezettségekről szóló 309/2014. (XII. 11.) Korm. rendelet előírásait betartva a telephelyek üzemeltetőjének kell gondoskodni.

A veszélyes hulladékokkal kapcsolatos teendőket a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet szabályozza. A termelőknél keletkező veszélyes és nem veszélyes hulladékokat csak hatósági engedéllyel rendelkező szakcég szállíthatja el!

A gazdasági területeken keletkező kommunális, termelési és veszélyes hulladékok elszállíttatásáról a hulladék termelőjének kell gondoskodnia a mindenkori szabályozásnak megfelelően.

A felülvizsgálat a hulladékgazdálkodásra hatással nincs.

Zaj és rezgésvédelem

A tervezés során alapvető feladat a lakosság megfelelő környezeti komfortérzetének biztosítása érdekében a zajhelyzet vizsgálata. Az akusztikai vizsgálat során a beépített környezet zajhelyzetét értékeltük. Ennek során értékelésre került a zajt kibocsátó létesítmények és a közlekedés hatása települési környezetre.

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X.29.) Korm. rendelet szab keretet azokra a tevékenységekre és létesítményekre vonatkozóan, melyek környezeti zajt vagy rezgést okozhatnak. A település helyi zajvédelmi rendelettel nem rendelkezik.

Közlekedési zaj

Ozora településen csak a közúti közlekedésből eredő zajterheléssel kell számolni, mivel repülőtér, vasútvonal és más jelentős zajterhelést okozó létesítmények a településen nincsenek. A településen két mellékúttal kell számolni, melyek a 6407. számú és a belőle elágazó 6408. sz. mellékút. A közúti forgalom mértékét 2010. évi és 2018. évi forgalomszámlálási adatok alapján határoztuk meg, melynek alapjául a Magyar Közút Nonprofit Zrt. által kiadott anyagok szolgáltak. Az adatok alapján számítással meghatároztuk a közúti közlekedés által okozott környezeti zajterhelést a 93/2007. (XII. 18.) KvVM rendelet alapján.

A 6407. számú út 5009. számú számlálóállomáson 2010-ben és 2018-ban közölt adatok a következők voltak:

	Évi átlagos napi forgalom (jármű/nap)		
	2010	2018	
Akusztikai járműkategória	I.	781	792
	II.	336	345
	III.	40	126

Az adatok alapján az út forgalma stagnáló, kizárólag a nehézgépjármű forgalomban érzékelhető egy markánsabb növekedés. Az egyes járműkategóriákhoz tartozó nappali és éjjeli óraforgalom:

Nappal	Éjjel
$Q1_n=0,93 \cdot \text{ÁNF1}/16 = 46,035$	$Q1_\epsilon=0,07 \cdot \text{ÁNF1}/8 = 6,93$
$Q2_n=0,925 \cdot \text{ÁNF2}/16 = 19,95$	$Q2_\epsilon=0,075 \cdot \text{ÁNF2}/8 = 3,23$

OZORA KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

$$Q3_n=0,918 \cdot \dot{A}NF3/16 = 7,23$$

$$Q3_é=0,082 \cdot \dot{A}NF3/8 = 1,3$$

Az egyenértékű A-hangnyomásszint értéke $v_{meg}=50$ km/h (egyenletesen áramló forgalom esetén). A számított L_{Aeq} vonatkoztatási egyenértékű A-hangnyomásszintek:

$$L_{Aeq} (d=7,5 \text{ m}) \text{ nappal} = 62,2$$

$$L_{Aeq} (d=7,5 \text{ m}) \text{ éjjel} = 54,3$$

A 6407. számú mellékútból ágazik ki a község belterületén a 6408. sz. Pincehely-Ozora összekötő út, mint országos mellékút. Az út forgalmi adatait a következő táblázat tartalmazza:

A 6408. számú út 4989. számú számlálóállomáson 2010-ben és 2018-ban közölt adatok a következők voltak.

		Évi átlagos napi forgalom (jármű/nap)	
		2010	2018
Akusztikai járműkategória	I.	302	323
	II.	178	194
	III.	18	24

A 6407. számú úthoz hasonlóan a forgalmi adatok jelentős változást nem mutatnak az elmúlt évek során. Az egyes járműkategóriákhoz tartozó nappali és éjjeli óraforgalom:

Nappal

Éjjel

$$Q1_n=0,93 \cdot \dot{A}NF1/16 = 18,77$$

$$Q1_é=0,07 \cdot \dot{A}NF1/8 = 2,8$$

$$Q2_n=0,925 \cdot \dot{A}NF2/16 = 11,21$$

$$Q2_é=0,075 \cdot \dot{A}NF2/8 = 1,82$$

$$Q3_n=0,918 \cdot \dot{A}NF3/16 = 1,38$$

$$Q3_é=0,082 \cdot \dot{A}NF3/8 = 0,25$$

Az egyenértékű A-hangnyomásszint értéke $v_{meg}=50$ km/h (egyenletesen áramló forgalom esetén). A számított L_{Aeq} vonatkoztatási egyenértékű A-hangnyomásszintek:

$$L_{Aeq} (d=7,5 \text{ m}) \text{ nappal} = 58,1$$

$$L_{Aeq} (d=7,5 \text{ m}) \text{ éjjel} = 50,2$$

A közlekedéstől származó zaj terhelési határértékeit a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 3. melléklete tartalmazza. A vizsgált 6407-6408. számú út besorolása alapján a gyűjtőút, összekötőút és bekötőút vonatkozó határértékek a mérvadók.

Gyűjtőút, összekötőút, bekötőút, egyéb közút		
Területi funkció	Megengedett egyenértékű A-hangnyomásszint L_{Aeq} , dB	
	nappal 6-22h	éjjel 22-6h
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, teleszerű beépítésű)	60	50

A zajkibocsátás és a zajterhelési határérték összehasonlítása alapján megállapítható, hogy az

Ozora belterületén áthaladó 5407. összekötő út által okozott zajterhelés kismértékben mind éjszaka mind nappal meghaladja a lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias telepszerű beépítéssel) funkciójú területekre vonatkozó határértéket.

A település belterületének további részein csak a helyi közlekedés hatásai érvényesülnek, így a közlekedésből eredő zajterhelés részletesebb vizsgálatát a többi útra nem tartjuk indokoltnak.

A környezeti zavaró hatással, így zaj- és rezgésterheléssel járó belterületi úthálózatot is úgy kell fejleszteni, hogy a forgalom a védendő területek környezetében a lehetséges legkisebb mértékű, csillapított jellegű legyen.

Üzemi zaj

A zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló országos hatókörű jogszabály üzemi eredetű zajterhelésre vonatkozó határértékeit a zajforrást üzemeltetőnek be kell tartani. Az üzemi tevékenység zavaró mértékű – lakóterületi határértéket meghaladó - zajterhelésétől mentesíteni kell a védendő lakó- és intézményterületeket. A védőtávolságok mértéke – amennyiben azt nem külön jogszabály írja elő kötelező jelleggel - a zavaró környezeti hatások mérséklését eredményező környezetvédelmi célú technológiai változtatások esetén, környezeti hatáselemzést tartalmazó szakértői anyagokra alapozottan módosítható.

Az üzemi létesítményektől származó zajterhelés ellen a településszerkezeti terv úgy óvja a lakóterületeket, hogy közvetlen szomszédságukban nem jelöl ki új gazdasági területeket.

Ozora belterületén jelentős zajkibocsátást okozó telephely nem található. A községben működő vállalkozások által okozott zaj a közvetlen környezetükben lehet zavaró hatású, de ilyen jellegű lakossági panasz még nem merült fel. A telephelyeken a tevékenység úgy végezhető, illetve a fejlesztést úgy kell tervezni, hogy a környezetbe jutó zaj a területre vonatkozó zajterhelési határértéket ne haladja meg. A zajterhelési határértékek teljesüléséről az üzemeltetőknek minden üzemelési körülmény esetén gondoskodnia kell.

Településrendezési terv módosításának zajvédelmi hatásai

A felülvizsgálat során történt módosítások zaj szempontú értékelése során azt vizsgáltuk, hogy az egyes területi átsorolások együtt járhatnak-e határérték módosulásokkal.

A közlekedési elemek változása

Ozora hálózati kapcsolatai a község periférikus helyzete miatt jelentős fejlesztésre szorulnak. A vele szomszédos települések többségével csak kiépítetlen utak kötik össze. Ezeket kívánatos lenne országos mellékutakként kiépíteni, erre azonban kevés esély mutatkozik. Ezen utakat a rendezési tervben helyi gyűjtőutakként szerepeltetik, mely megvalósulásával főként Székesfehérvár illetve a Balaton irányából jelentősen lerövidülne Ozora elérhetősége és a község elzártsága nagymértékben oldódna.

A változások megvalósulása várhatóan nagyobb átmenő forgalmat eredményezne a település belterületén, azonban ez zajvédelmi szempontból nem jelentős. Az utak létesítése előtt környezetvédelmi hatásvizsgálatban ezt részletesen elemezni szükséges.

A terület felhasználási elemek változása

1. A község belterületének túlnyomó részét képező családi lakóházakkal beépített, vagy ilyen célra szánt ingatlanai falusias lakóterület övezetbe kerültek besorolásra, igazodva a kialakult állapotokhoz.

OZORA KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

A falusias lakóövezet az egyik legnagyobb zajvédelmi követelményekkel rendelkezik, a besorolás biztosítja a területen lévő ingatlanok védelmét.

2. A község központjában a vár (1596 hrsz.), a templom (1747 hrsz.), az iskola (1748 hrsz.), az idősek gondozási központja (1745/1 hrsz.), a Sión túl fekvő iskolai tornapálya (0555/2 hrsz.) továbbá a községháza, plébánia és művelődési ház környéke (1-5 hrsz.), valamint intenzív beépítettsége miatt a Kossuth u. – Vas Gereben utca közti tömb (895-908 hrsz.) tartoznak településközpont területbe.

A rendezési terv vegyes területi változást nem érint.

3. A gazdasági területeket érintően a Hunyadi utca elején (1744/12-13 hrsz.) és az Árpád utca végén lévő telephelyek (1449 hrsz.) kerültek kereskedelmi szolgáltató övezeti besorolásra. Új telephelyek kialakítására kijelölt terület az Enyingi utca északi végén fekvő 1854 hrsz-ú beépítetlen ingatlan, valamint az Árpád utca déli végén lévő 1442 – 1448 hrsz-ú földrészletek.

A terület átsorolásának, mivel rajta védendő épület nem található, önmagában nincs zajvédelmi következménye. A területen létesítendő bármilyen gazdasági célú létesítménynek a zajvédelmi előírásokat teljesíteni szükséges. A kereskedelmi, szolgáltató terület elsősorban környezetre jelentős hatást nem gyakorló gazdasági tevékenységi célú épületek elhelyezésére szolgál.

A Sió híd északi hídfője környékén lévő benzinkút, terményszárító és terménytároló üzemek (0548, 0549/2, 0554/1, 0554/5-6, 0577/49, 0577/55-56 hrsz.) és a jövőben várható igények számára a hatályos rendezési tervben szereplő Mártírok úti 139-146 hrsz-ú földrészletek kaptak egyéb ipari övezeti besorolást.

A benzinkút mögött kijelölt ipari gazdasági terület közvetlenül érintkezik falusias lakóövezettel. A területen létesítendő bármilyen gazdasági célú létesítménynek a zajvédelmi előírásokat teljesíteni szükséges a környező védendő épületekre gyakorolt zajterhelés kivédése érdekében.

4. A különleges területeket érintő változtatások:

- A mezőgazdasági majorok területe az OTÉK változása miatt különleges mezőgazdasági üzemi területbe került átsorolásra.
- Különleges közmű-üzemi területbe kerültek besorolásra a vízmű-telep (Hunyadi u., 1745/2 hrsz.); a víz-magastározó (Tükörcsös-hegy, 0505/42 hrsz.) és a telefonközpont (Petőfi u. 1104/2 hrsz.).
- A község Sió-hídtól északnyugatra fekvő sportpályája (1952 hrsz.) különleges sport-terület övezetbe került.
- Kulamajor (0556/10 hrsz., a műemléki védettségű volt Esterházy uradalmi méntelep) különleges idegenforgalmi terület övezetbe került.

A változásoknak nincs zajvédelmi következménye.

5. Az erdőterületek lehatárolása és besorolása az erdészeti hatóság hivatalos adatszolgáltatása alapján történt.

Nincs zajvédelmi következménye.

6. A község területén található nádas, mocsár és vízállás területek az OTÉK változása miatt természetközeli területbe kerültek.

OZORA KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

Nincs zajvédelmi következménye.

Az üzemi és szabadidős zajforrások zajterhelési határértékeit a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 1. számú melléklete tartalmazza.

Zajtól védendő terület	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) nappal 06-22 óra	Határérték (LTH) az LAM megítélési szintre (dB) éjjel 22-06 óra
Üdülőterület, különleges területek közül az egészségügyi területek	45	35
Lakóterület (kisvárosias, kertvárosias, falusias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási létesítmények területe, a temetők, a zöldterület	50	40
Lakóterület (nagyvárosias beépítésű), a vegyes terület	55	45
Gazdasági terület	60	50

Az új létesítmények telepítésénél fokozott figyelmet kell fordítani a zajvédelmi határértékek, előírások betartására. Ezek használatbavétele, üzembe helyezése során műszeres mérésekkel kell ellenőrizni, illetve igazolni a megengedett zajterhelési határértékek teljesülését. Törekedni kell arra, hogy a zaj- és rezgésártalmak minimalizálására már a telepítéskor történjenek intézkedések.

A terv szerint fejlesztések esetén törekedni kell arra, hogy a jelenlegi megfelelő állapot maradjon fenn.

Épített környezetre, településre gyakorolt hatások

A településen világörökség, valamint világörökség várományos terület nem található.

A községben 4 műemléki védettségű épület illetve épület-együttes (R.k. templom, Vár, Kulmajor, Nagykocsmá), és annak jogszabály szerint lehatárolt műemléki környezete található.

A műemléki védettségű épületek területfelhasználása a terv szerint nem változik, településközpont illetve különleges idegenforgalmi terület övezetbe kerültek besorolásra. A környezetükben falusias lakóterületek, illetve településközpont területek találhatóak, ugyancsak a kialakult állapotokhoz igazodva, ezek nem veszélyeztetik a műemlékek állapotát, fennmaradásukat illetve településképi megjelenésüket.

A műemlékekhez műemléki környezet tartozik a műemlékek közvetlen környezetének védelme érdekében, hogy a jövőbeli beavatkozások ne rontsák a műemlékek látványát.

Ezen kívül a helyi védelem jogintézménye szolgál a műemléknek nem minősülő, de a település számára a helyi hagyományok, illetve a településképi szempontjából fontos épületek, emlékművek, útmenti keresztek megőrzésére, védelmére. A községben a helyi védelmet a településképi védelméről szóló 16/2018. (XII. 21.) ök. rendelet szabályozza, mely 20 helyi

védelem alatt álló objektumot tartalmaz. A rendezési terv a rendelet kiegészítését javasolja a Kálvária-hegyen álló kálvária-keresztekkel.

A település kulturális öröksége sérülékeny, meg nem újuló erőforrás, melynek elemeit óvni kell. Ezen elemek bemutatása, védelme a településrendezési eszközökkel is elsődleges feladat.

A településen a műemléki védelem sajátos tárgyai közé tartozó védett park vagy védett temető nincs.

Az épített környezet konfliktusai, problémái:

A településen több lakatlan épület is található, amelynek következtében az épületek állaga romlik, a telkek területei helyenként gondozatlanok.

A településrendezési terv módosításai az épített környezet védendő elemeire nincsenek hatással.

Régészeti örökség védelme

A településrendezési tervhez dr. K. Németh András által készített Örökségvédelmi hatástanulmány régészeti szakterületi munkarésze részletesen bemutatja a község régészeti lelőhelyeit. Ozora közigazgatási területéről jelenleg 28, ismert kiterjedésű régészeti lelőhely ismert. Ez a szám a természetföldrajzi adottságok ismeretében nem mondható túlságosan magasnak, főként, hogy a lelőhelyek lényegében két nagyobb csoportban, a belterület környékén, illetve a határ délnyugati sarkának patak völgyeiben csoportosulnak. Viszonylag nagy területekről jelenleg nem ismerünk lelőhelyeket, amely egyértelműen kutatástörténeti okokkal magyarázható, azaz a lelőhelyek száma további kutatások esetén a jövőben még emelkedhet. Ozora határának régészeti lelőhelyei különböző jellegű kutatások eredményeképpen ismertek.

A település területén meghatározó a mezőgazdasági művelés alá eső területek aránya, amelyeken a régészeti érintettség viszonylag könnyen felderíthető hagyományos régészeti módszerekkel. Az ismert régészeti lelőhelyek túlnyomó része a szántott területekre esik.

A község (illetve a hozzá tartozó lakott külterületek) jelenlegi belterületén csak a régészeti lelőhelyek harmadrésze, szám szerint kilenc lelőhely található, ebből négy lelőhely a mai település középkori előzményéhez tartozik (plébániatemplom, kolostor, földvár, várkastély).

A beépítettség miatt a belterületen – amelynek nagy része víz közelségében fekszik – további lelőhelyek előkerülése is várható, illetve a már ismert lelőhelyek egy részének növekedése valószínűsíthető.

A település közigazgatási határain belül külön jogszabályban fokozottan védett vagy kiemelten védett régészeti lelőhely nem található.

A településrendezési tervben történt egyes változások régészeti örökségre gyakorolt hatásai a következőképpen értékelhetők:

A közlekedési elemek változása

A szomszédos településekkel való összekötő utak fejlesztési nyomvonalán ismert lelőhely nem található, azonban az építés során a régészeti örökségre vonatkozó jogszabályokban leírtak betartása kötelező. Az építési tevékenység eljárásába a kulturális örökségvédelmi hatóságot be kell vonni, megelőző régészeti feltárássra kell számítani.

A terület felhasználási elemek változása

1. A község belterületének túlnyomó részét képező családi lakóházakkal beépített, vagy ilyen célra szánt ingatlanai falusias lakóterület övezetbe kerültek besorolásra, igazodva a kialakult állapotokhoz.

Az átsorolás a terület fizikai hasznosításában változást nem jelent, nincs régészeti örökségre gyakorolt hatása.

2. A község központjában a vár (1596 hrsz.), a templom (1747 hrsz.), az iskola (1748 hrsz.), az idősök gondozási központja (1745/1 hrsz.), a Sión túl fekvő iskolai tornapálya (0555/2 hrsz.) továbbá a községháza, plébánia és művelődési ház környéke (1-5 hrsz.), valamint intenzív beépítettsége miatt a Kossuth u. – Vas Gereben utca közti tömb (895-908 hrsz.) tartoznak településközpont területbe.

Bár a területek érintenek ismert régészeti lelőhelyet, a rendezési terv a régészeti lelőhelyek védelmét biztosítja, nincs régészeti örökségre gyakorolt hatása.

3. A gazdasági területeket érintően a Hunyadi utca elején (1744/12-13 hrsz.) lévő kereskedelmi szolgáltató övezeti besorolás a meglévő állapotok alapján történt, nincs régészeti örökségre gyakorolt hatása.

A kereskedelmi szolgáltató övezetbe sorolt területek közül az Árpád utca végén lévő és az Enyingi utca északi végén telephelyek, továbbá az ipari övezeti besorolást kapott területek ismert régészeti lelőhelyet nem érintenek.

Az építés során régészeti lelet, jelenség vagy emlék váratlan előkerülésekor azt a jogszabályban meghatározott módon be kell jelenteni, a tevékenységet szüneteltetni kell, majd ezt követően az illetékes, feltárássra jogosult intézmény elvégzi a mentő feltárást.

4. A különleges területeket érintő változtatások:

- A mezőgazdasági majorok területe az OTÉK változása miatt különleges mezőgazdasági üzemi területbe került átsorolásra.

Ismert lelőhelyet nem érint egyik sem. Az átsorolás a terület fizikai hasznosításában változást nem jelent, nincs régészeti örökségre gyakorolt hatása

- Különleges közmű-üzemi területbe kerültek besorolásra a vízmű-telep (Hunyadi u., 1745/2 hrsz.); a víz-magastározó (Tükörcsös-hegy, 0505/42 hrsz.) és a telefonközpont (Petőfi u. 1104/2 hrsz.).

Ismert lelőhelyet nem érint egyik sem. Az átsorolás a terület fizikai hasznosításában változást nem jelent, nincs régészeti örökségre gyakorolt hatása

- A község Sió-hídtól északnyugatra fekvő sportpályája (1952 hrsz.) különleges sport-terület övezetbe került.

Ismert lelőhelyet nem érint egyik sem. Az átsorolás a terület fizikai hasznosításában változást nem jelent, nincs régészeti örökségre gyakorolt hatása

- Kulamajor (0556/10 hrsz., a műemléki védetségű volt Esterházy uradalmi ménetelep) különleges idegenforgalmi terület övezetbe került.

Ismert lelőhelyet nem érint egyik sem. Az átsorolás a terület fizikai hasznosításában változást nem jelent, nincs régészeti örökségre gyakorolt hatása

5. Az erdőterületek lehatárolása és besorolása az erdészeti hatóság hivatalos adatszolgáltatása alapján történt.

Ismert régészeti lelőhelyet több helyen érint, azonban a besorolások a területek fizikai hasznosításában változást nem jelentenek, nincs régészeti örökségre gyakorolt hatása.

6. A község területén található nádas, mocsár és vízállás területek az OTÉK változása miatt természetközeli területbe kerültek.

A terület a 10. számú, Sióbozót elnevezésű lelőhelyet érinti. Az átsorolás a terület fizikai hasznosításában változást nem jelent, nincs régészeti örökségre gyakorolt hatása.

Természet és tájvédelem

A közigazgatási területen lévő táji-, természeti értékeket a tervhez készült „Tájrendezési javaslat” részletesen vizsgálja. Ozora településrendezési eszközeinek felülvizsgálatának tervezett területfelhasználás módosításai nem érintenek Natura 2000 területet, Ozora közigazgatási területén nem található védett természetvédelmi vagy Natura 2000 terület. Az egyes területekhez tartozóan a szakági anyag olyan javaslatokat fogalmaz meg, melyek összhangban vannak mind az országos, mind a területi környezetvédelmi stratégiákkal.

3.2.2. Az emberek egészségi állapotára, életminőségére, társadalmi, gazdasági helyzetére gyakorolt hatások

A településrendezési eszközök megvalósulása a lakosság egészségi állapotára, életminőségére közvetlen negatív hatást várhatóan nem okoz. A tervezett zöldterületek kialakítása növelni fogja a lakosok számára a szabadterei rekreációs lehetőségek számát. A területhasználat változások, melyek a jelenlegi jogszabályok szerinti területfelhasználási egységbe való sorolást irányozzák elő, nem befolyásolják az emberek életminőségére vonatkozó körülményeket. A cél megvalósulása érdekében fontos az építési engedélyezés során a környezeti és zöldfelületi feltételek betartásának ellenőrzése.

A tervezett fejlesztéseknek lehet közvetlen, hosszabb távon érvényesülő pozitív gazdasági és társadalmi hatásai.

3.2.3. A környezeti állapot egyéb jellemzőinek értékelése (eltartóképesség, terhelhetőség)

A felülvizsgálat során javasolt módosítások vizsgálata alapján jelentős mértékű, a környezeti állapotot veszélyeztető környezeti hatás bekövetkezése a terv távlatán túl sem várható, nem prognosztizálható. Így a területfelhasználási egység módosítások és a közlekedési infrastruktúra fejlesztések további természet- és környezetvédelmi célú vizsgálatot csak a 314/2005. (XII.25.) Korm. r. hatálya alá tartozó tevékenységek illetve engedélyezések későbbi megjelenése esetében szükséges.

3.2.4. A fennálló környezeti konfliktusok, problémák leírása

A település zöldterületi ellátottsága megfelelőnek mondható. A mezőgazdaságilag művelt területeken törekedni kell a talaj erózió megakadályozására (termőtalajok minőségének megóvásával, művelési mód és művelési irány megválasztásával). A dűlőutak és árkok mentén szorgalmazni kell további erdősávok telepítését.

Ozora községben szennyvízhálózat nincs kiépítve. Az ingatlanokon közműpótló aknában gyűjtik a szennyvizet, melynek egy része elszikkad. A településfejlesztési tervben foglaltak szerint a Községnek célja a hálózat kiépítése. Amennyiben a csatorna megépül, úgy szorgalmazni kell a csatornahálózatra való csatlakozást. Egyéb esetekben a szociális szennyvizek gyűjtését szakszerűen kialakított vízzáró, szivárgásmentes közműpótlókkal kell megoldani a felszín alatti vizek minőségének védelme érdekében. Javasolható a településen található szennyvízgyűjtő aknák állapotának, minőségének felmérése. Javasoljuk, hogy az önkormányzat kényszerítse ki a bizonytalan vízzáróságú gyűjtők lecserélését ott, ahol nem igazolható az elvárt minőségű közműpótló berendezések megléte.

A község csapadékvíz elvezetése többnyire nyílt árkos rendszerű. A belterületen a csapadékvíz elvezetés nem mindenhol megoldott. A csapadékvíz-elvezető árkok kiépítéséről, a meglévők rendszeres karbantartásáról, tisztításáról gondoskodni szükséges.

A kommunális hulladék szervezett gyűjtése megoldott, szelektív hulladékgyűjtés havonta 1-2-alkalommal, lomtalanítási akció évente egyszer van, és a közszolgáltatás keretében a zöldhulladék elszállítása is szervezett formában működik. A zöldhulladék elszállítása helyett szorgalmazni kell a házi komposztálást a szerves hulladék mennyiségének csökkentése érdekében. A településen a hulladékkezelést a jogszabályoknak megfelelően folyamatosan biztosítani kell. Annak érdekében, hogy a kommunális hulladék közé ne kerüljön veszélyes hulladék, az önkormányzatnak tájékoztatnia kell a lakosságot a probléma nagyságáról és megoldási lehetőségeiről.

A településen jelentős környezeti konfliktusként jelenik meg a „lomizók” tevékenységéből visszamaró hulladék elhelyezése, mely legtöbbször a külterületeken, illegális lerakással történik. A fent nevezett „lomis” tevékenység hulladékgazdálkodási tevékenységnek minősül, ebből kifolyólag kizárólag hulladékgazdálkodási engedély birtokában végezhető. A 439/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet a hulladékgazdálkodási tevékenységek nyilvántartásba vételéről, valamint hatósági engedélyezéséről értelmében a tevékenységet végző lakosokat nyilvántartásba kell venni. Az engedély nélkül folytatott hulladékgazdálkodási tevékenységet a Tolna Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi és Természetvédelmi Főosztály felé kell bejelenteni.

Az egyéb gazdasági területeken keletkező kommunális, termelési és veszélyes hulladékok elszállíttatásáról a hulladék termelőjének kell gondoskodnia a mindenkori szabályozásnak megfelelően.

A településen a gázhálózatot kiépítették. A fűtést a település fennmaradó részén főként fatüzeléssel oldják meg. A fűtési emisszió csökkentése érdekében a gázhálózatra való csatlakozásokat szorgalmazni kell. A vegyes tüzelésű kazánokban a hulladék égetését meg kell akadályozni.

A közlekedésből eredő lészennyezőanyag-kibocsátás a belterületet átszelő út kis forgalma miatt nem számottevő. A belterületi utak javítása, karbantartása javasolt a felverődő por csökkentése érdekében.

A településen jelentős légszennyező ipari üzemek nincsenek. Új légszennyező pont-és diffúz forrásokat csak a környezetvédelmi hatóság engedélyével lehet létesíteni a határértékek betartása mellett. Büzt okozó létesítmény telepítése esetén a védelmi övezet kialakítása szükséges a környezetvédelmi hatóság előírásai szerint az elérhető legjobb technika alkalmazása mellett.

A település lakóterületein a főút mentén a közlekedésből származó zaj kismértékben meghaladja a határértékeket. Amennyiben a közlekedési zaj lakossági panaszt eredményez, úgy javasolt a jelenlegi állapot műszeres mérésekkel történő felmérése, és a kritikus helyeken műszaki védelem kialakítása, és az elkerülő út építésének szorgalmazása.

Jelentős ipari jellegű zajkeltő létesítmények a településen nincsenek. Új létesítmények telepítésénél fokozott figyelmet kell fordítani a zajvédelmi határértékek, előírások betartására. Ezek használatba vétele, üzembe helyezése során mérésekkel kell ellenőriztetni, illetve igazolni a megengedett zajterhelési határértékek teljesülését. Törekedni kell arra, hogy a zaj- és rezgésártalmak minimalizálására már a telepítéskor történjenek intézkedések.

A tervezett fejlesztések esetén törekedni kell arra, hogy a jelenlegi jó környezeti állapot ne romoljon.

3.3. A terv megvalósulásával közvetlenül vagy közvetve környezeti hatást kiváltó tényezők, okok feltárása

3.3.1. Természeti erőforrás közvetlen igénybevételét vagy környezetterhelés közvetlen előidézését jelentik

A felülvizsgálat során új beépítésre szánt területek kerültek kijelölésre. A területek belterületen, a meglévő területhez illeszkedően kerültek kijelölésre. Amennyiben a területek beépítésre kerülnek, úgy közvetlen környezeti erőforrást, talajt vesznek igénybe. A kiterjedés mértéke azonban nem jelentős.

A tervezett összekötő utak létesítése egyelőre nem belátható, esetleges megvalósulásával a közúti forgalomból származó zajterhelés és légszennyezőanyag kibocsátás a lakóövezetben jelentősen csökkenhet. Az út tervezése során a környezeti hatásvizsgálatban a várható környezeti hatásokat részletesen vizsgálni szükséges.

A tervbe vett egyéb módosítások természeti erőforrások közvetlen igénybevételét, vagy közvetlen környezetterhelést nem idéznek elő.

3.3.2. Olyan társadalmi, gazdasági folyamatokat váltanak ki, vagy ösztönöznek, amelyek közvetett módon környezeti következménnyel járhatnak

A településrendezési terv intézkedéseinek célja a községben *a lakosság-szám és* az idegenforgalom növekedése. *A növekedés* természetesen a közúti forgalom növekedésével fog járni. A forgalomm növekedés miatt a közúti forgalomból származó zajterhelés és légszennyezőanyag kibocsátás fokozatos emelkedése várható, amelynek mértéke azonban nehezen becsülhető. A jelenlegi zaj- és légszennyezettségi adatok ismeretében elvárható, hogy a zajterhelés szinten tartása érdekében a zajterhelés alakulását figyelemmel kísérjék és szükség esetén intézkedéseket foganatosítsanak.

3.4. A terv megvalósítása esetén várható, a környezetet érő hatások, környezeti következmények előrejelzése

A szabályozási tervben foglalt előírások és az egyéb környezetvédelmi jogszabályi előírások betartásával az új területeken épülő épületek, létesítmények egyéb hatásai a jelenlegi területhasználatokra nem jelentenek veszélyt, a természeti környezetet károsan nem befolyásolják. A gazdasági tevékenységekre alkalmas területek mértéke a jelenlegi igénynek megfelelő. A zavaró hatású tevékenységek végzését lakott területtől távol célszerű elhelyezni.

A javasolt további zöldítések település- és tájlesztéskai szempontból és nem elhanyagolhatóan turisztikai szempontból is pozitív szerepet töltenek be.

Egyéb környezeti konfliktusok, problémák a tervben foglaltak megvalósulása esetén nem keletkeznek.

4. A terv megvalósítása következtében várhatóan fellépő környezetre káros hatások elkerülésére, csökkentésére vagy ellentételezésére, monitoringozására vonatkozó javaslatok

A korábbiakban ismertettük, hogy a terv megvalósítása nem jár jelentős környezetre káros hatásokkal, így ezekkel kapcsolatban sem szükségesek intézkedések.

Az épületek létesítése során a megfelelő **szennyvízkezelésre, a csapadékvíz elvezetésre és a hulladék kezelésére** fokozott figyelmet kell fordítani.

Javasoljuk a településen található szennyvízgyűjtő aknák felmérését tekintettel arra, hogy milyen kivitelezésűek és állapotúak. Javasoljuk, hogy az önkormányzat kényszerítse ki (akár önkormányzati rendelettel) a bizonytalan vízzáróságú gyűjtők lecserélését, illetve a későbbiekben – amennyiben kiépül - a szennyvízcsatornára való rákötést.

Tekintettel arra, hogy a gazdaság bővülésével a közúti forgalom és a **közlekedési zajterhelés** növekedése is várható, ezért a belterület kritikus pontjain háttérterhelés méréseket, majd a beruházások megvalósulását követően ellenőrző méréseket javasolt végeztetni.

5. Közérthető összefoglaló

Az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I.11.) Korm. rendelet 1.§. (3) a) pontja értelmében a település egészére készülő szabályozási terv és helyi építési szabályzat készítése esetén környezeti vizsgálat lefolytatása és környezeti értékelés készítenendő. A környezeti vizsgálat eredményét összegző környezeti értékelés környezet védelméért felelős szervekkel egyeztetett tartalommal került kidolgozásra.

Ozora településrendezési eszközei felülvizsgálatának célja egyrészt, hogy az elmúlt időszakok jogszabályi változásaival összhangba kerüljenek a község településrendezési eszközei, másrészt egyes településrészekre vonatkozóan módosult településfejlesztési elképzelések térbeli-fizikai kereteinek megteremtése. A terv a beépítés feltételeinek, építési követelményeknek, jogoknak és kötelezettségeknek a megállapítására hivatott.

Az értékelés részletesen vizsgálta az egyes tervi elemek környezeti elemek és rendszereik állapotára, valamint az emberre, mint végső hatásviselőre gyakorolt hatásait.

Összességében a tervben foglaltak jelentős környezeti hatással nem bírnak. A környezeti értékelés nem állapított meg olyan tervi elemet, amely kifogásolható lenne. A környezeti vizsgálat az egyes esetekben intézkedésekre tesz javaslatot, amelyek nem a településrendezési terv során, hanem a létesítmények megvalósítása, illetve üzemeltetése során érvényesíthetők a környezetterhelések minimalizálása, a környezetszennyezések, káros környezeti hatások kiküszöbölése érdekében.

Összegésként megállapítható, hogy a tervben foglalt tervi elemek, előírások és javaslatok a környezeti elemeket (levegő, föld, víz, élővilág, épített környezet) és rendszereiket (táj,

OZORA KÖZSÉG TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVE

KÖRNYEZETI ÉRTÉKELÉS

település, ökológiai rendszer) erő, a tervezett fejlesztések negatív környezeti hatásainak lehetőség szerinti csökkentését, a táji, természeti értékek védelmét kívánják biztosítani.

Szekszárd, 2020. március 10.